

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Krácení (odejmutí) dividendy v případě porušení obchodního tajemství a jiných statků vymezených ve stanovách akciové společnosti

V čl. 8 odst. 3 stanov[1] obchodní společnosti Zemědělská a.s. Krucemburk, akciová společnost se píše: „Žádný z akcionářů nesmí zveřejňovat podniková tajemství technologického, hospodářského či jiného významu, jejichž zveřejnění by bylo na újmu podnikání společnosti, ani jiným protiprávním nebo jinak zavrženíhodným jednáním poškodit dobré jméno společnosti. Zjistí-li společnost porušení těchto povinností majících prokazatelně negativní vliv na její hospodářský výsledek, je oprávněna rozhodnout o snížení případně odnětí dividendy za hospodářský rok, ve kterém k negativnímu dopadu do jejího hospodaření došlo.

O rozsahu sankce v konkrétním případě rozhodne valná hromada nejpozději do tří let ode dne, kdy k porušení povinností akcionáře došlo. Zkrácená nebo odejmuta může být i dividendy již vyplacená. Akcionář je povinen vrátit odejmutou dividendu nebo její část do patnácti dnů od obdržení výzvy k jejímu vrácení.“

Stanovy předmětné akciové společnosti svěřují do působnosti valné hromady rozhodnutí o krácení, resp. odejmutí, dividendy, v případě porušení povinností vymezených ve stanovách ze strany akcionáře. Jedná se o specifickou právní konstrukci, která se běžně v korporacím světě neuplatňuje. Z materiálního hlediska lze na dané ujednání nahlížet jako na smluvní pokutu, jelikož krácením, resp. odejmutím, dividendy, je zde utvrzena povinnost akcionáře něčeho se zdržet (omittere).

To znamená, že akcionáři právo na vyplacení dividendy *de iure* sice vznikne, nicméně současně vznikne také právo akciové společnosti na smluvní pokutu odpovídající dividendě, resp. její poměrně části. Snížením (odnětím) dividendy je pak nutno rozumět jednostranný zápočet těchto peněžitých pohledávek provedený ze strany akciové společnosti, a to tehdy, pokud k výplatě dividendy ještě nedošlo. Byla-li již dividendy vyplacena, má akciová společnost právo na vrácení zkrácené nebo odejmuté dividendy, tj. na zaplacení peněžité pohledávky odpovídající vyplacené dividendě.

Z usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 291/2015, ze dne 1. 2. 2018 se přitom podává, že smluvní pokuta může být obsažena v zakladatelském právním jednání právnické osoby: „*Usnesení shromáždění vlastníků jednotek je právní skutečností, nikoliv smluvním ujednáním mezi společenstvím vlastníků jednotek a vlastníky jednotek. Z toho vyplývá, že povinnost členů společenství vlastníků jednotek k úhradě smluvní pokuty by mohla být stanovena pouze ve stanovách, neboť stanovy jsou smluvním ujednáním svého druhu (sui generis). Shromáždění*

vlastníků jednotek jinak než změnou stanov své členy k povinnosti platit smluvní pokutu za porušení povinností stanovených ve stanovách zavázat nemůže a vzhledem k tomu si rozhodnutí o této záležitosti nemůže ani atahovat.“

Mám (byť s určitými výhradami, srov. např. slovní spojení „prokazatelně negativní vliv na její hospodářský výsledek“) za to (srov. § 574 o. z.), že smluvní pokuta je stanovena v tomto případě dostatečně určitě, resp. způsob jejího určení, ze kterého vyplývá, že smluvní pokuta se může rovnat až výši dividendy dotčeného akcionáře, na kterou mu vznikl nárok za hospodářský rok, ve kterém k negativnímu dopadu do hospodaření akciové společnosti došlo v důsledku protiprávního jednání tohoto akcionáře.

Tento závěr odpovídá ustálené judikatuře Nejvyššího soudu, viz kupř. rozsudek sp. zn. 23 Cdo 2618/2011, ze dne 30. 7. 2013: *„Otázkou určitosti ujednání o smluvní pokutě, byla-li sjednána do určité výše, např. do výše 0,5 % denně pro případ prodlení jak tomu bylo v posuzovaném případě, se již dovolací soud zabýval v rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 426/2001. V tomto rozhodnutí dovolací soud dospěl k závěru, že takovéto ujednání je určité a je věcí oprávněného, bude-li se domáhat zaplacení smluvní pokuty v nižší procentní sazbě. Od tohoto závěru nemá důvodu se dovolací soud odchýlit ani v posuzované věci.“* Použitý výraz „odnětí dividendy“ tak určuje horní hranici smluvní pokuty.

Jen na okraj lze pak zmínit, že skutečnost, že obchodní firma Zemědělská a.s. Krucemburk, akciová společnost je zapsána v obchodním rejstříku se dvěma dodatky určujícími právní formu „a.s.“ a „akciová společnost“, je v rozporu s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 3. 1996, sp. zn. 3 Cmo 27/96, Soudní rozhledy, 1996, č. 5, s. 130 a násl.: *„Z § 154 odst. 2 v návaznosti na § 9 odst. 2 ObchZ vyplývá, že akciová společnost si musí vybrat jedno z označení právní formy - „akciová společnost“ nebo zkratku „akc. spol.“ nebo „a. s.“ - které je jako dodatek součástí jejího obchodního jména; dvě nebo i tři uvedená označení vedle sebe nejsou přípustná.“*

JUDr. Vladimír Janošek,

advokát

trvale spolupracující s [ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1

110 00 Praha 1

Tel.: +420 731 773 563

e-mail: janosek@arws.cz

[1] Stanovy jsou založené ve sbírce listin obchodního rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové pod č. listiny B 1211/SL33/KSHK

Další články:

- [Dělení, převod a přechod podílu v s.r.o.](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)